

TELEGRAFUL ROMAN.

apare Marția, Joi și Sâmbătă

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 80 cr. pentru fie-care publicare.

O broșură politică.

În timpul din urmă au început să se ocupe unii politicieni și scriitori dintre magiari mai cu dinadinsul cu cestiunea de naționalitate și în special cu cestiunea română, cu originea, ființa și rezolvarea ei. Astfel vedem că încep să apară unele studii pe terenul acesta, între cari sunt de amintit scrierile dlui Iancsô, care și acum are dată la tipar o interesantă carte, cu titlul: „Revoluțiunea magiară și nișuințele daco române”. Unul dintre acestia, care se ocupă cu această cestiune, este și deputatul Tibad Antal, d sident, eșit din partidul guvernamental din cauza politicei bisericesci a guvernului.

El a scos și dălele aceste o broșură voluminoasă, anunțată de mai înainte, în care tractează cestiunea amintită. Titlul cărții este: „Cestiunea română și politica magiară de naționalitate”. Ambele aceste cestiuni, cari sunt în coerență, autorul le tractează separat și din cauza această cartea este împărțită în două părți.

În partea primă ocupându-se în special cu cestiunea română, vorbește despre originea, dezvoltarea și despre deosebitele ei manifestări și constată, că în timpul mai nou a succes conducătorilor mișcării române a câștiga unele puncte de razem pentru sprijinirea cauzei și în afară, în România și acum se fac mereu încordări și destepete interesul și a statelor din Europa pentru cauza românilor din Ungaria.

Atingând cestiunea slavă, dize că între această și între cestiunea română numai într-o atâtea este legătură întrucât ambele au scopul de-a resturna *statul național magiar*.

Spre acest scop s'au nișuit românii, începând dela 3/15 Maiu 1848, până aji. Spre a dovedi această părere a sa atinge fazele luptelor noastre, începând dela 1848, până la replica și memorand și apoi concludere, că românii în realitate voiesc con-

topirea în un stat a tuturor românilor, cari locuesc pe teritoriul dintre Passau și Marea-negră și dintre Oderberg și Marea egeică. În modul acesta mișcarea română s'a dezvoltat în așa măsură, în cât fără nicio titlă și fără drept istoric și real atacă formațiunea de stat europeană. Nișuința această a românilor nu se pôte basa pe unitatea de limbă și de rasă, fiind-că românii trăiesc sub stăpânirea a lor 5-6 state și ei n'au avut autonomia, care au avut-o sații și secuii în Ardel.

Trecând la gravaminele românilor le împarte în două: de înainte de 1848 și de după anul acesta. Cele înainte de 1848 au fost iobăgesci, cari au dispărut cu stergerea iobăgiei. Cele de după 1848 se referă la uniunea Ardelului și la cestiuni de naționalitate, administrative, electorale și de instrucțiune poporală. Despre partea mare a acestora Tibad e de părere, că fără basă au fost marcate de gravamine, ér de altă parte încercându-se a dovedi lipsa de drept a lor, dize, că ar fi trădător de patrie și ar merita puscărie sau se fie dus în casa alienaților acel ministru, care ar incredința și numai o mică părțică a exercitării puterii statului magiar și inimă spre nimicirea statului național magiar.

Vorbind apoi despre rezolvarea cestiunii române, accentuează interesele comune ale magiarilor și românilor contra slavismului și încercându-se a dovedi, că modurile de rezolvare propuse de români sunt absurde și păgubitoare pentru ambele părți, face următoarea concludere:

Nu rămâne alt ceva, decât ca românii abandonând politica lor necorectă și zădarnică și urmând exemplele strălucite ale Corvinilor și Zrinyilor, să se nișuescă a rămâne și a-și afla loc cu aspirațiunile lor în lăuntru statului național magiar. Acest pas este atât de mult o „conditio sine qua non” a rezolvării pacifice, în cât fără de a-l face românii, magiarii din partea lor nu pot să

între nici în tractări cu ei. Ar urma apoi că din ambele părți să se dea uitării tot, ceea ce s'a petrecut între noi dela 1848 încôce. Să stăm pe temelia de stâncă a constituției magiare dela 1848 zidită pe bazele libertății și egalității și în conformitate cu această să ne dezvoltăm și construăm toate instituțiile noastre de stat.

După această urmăză în partea a două critica politicei magiare de naționalitate. Autorul arată fazele acesteia, începând dinainte de 1848 până aji, și arată părțile ei slabe, pa-ii greșiți și nesuccesele.

Pentru rezolvarea cestiunii autorul pretinde dela magiari, — stat și societate — a inaugura următoarea politică:

Față de rēul, ce a luat proporțiuni uriașe numai așa vor eși magiarii trimfători, dacă fără de amânare vor duce în luptă totă puterea statului și toate forțele societății magiare. Problema statului este cu deosebire, ca să oprască și să eschidă odată pentru totdeauna amestecul regatului român vecin în afacerile noastre, ca regatul român să fie desteptat din mania sa utopică.

Mai departe statul trebuie să introducă o administrație de stat, care să pôte cunoște și combate cu succes mișcările de naționalitate și care combinată cu o politică culturală și economică, să fie în stare a atrage și a împreuna de nou cu magiarii naționalitățile, pe cari în timpul din urmă prin neglijință pecătôsă le-au lăsat să se desfacă din comunitatea de stat magiar, atât în privința culturală, cât economică. Factorii de stat însă numai așa vor pute opera cu succes, dacă vor fi spriginiți puternic din partea societății magiare; dacă această societate își va împlini conscientios chemarea, care îi incumbe ei față de cetățunii țerii de naționalitate nemagiară.

Dacă Tibad e nemulțămît cu ceea ce-a făcut și face statul cu privire la cestiunea de naționalitate, apoi cu atât mai tare își arată nemulțămirea față de societatea magiară în privința această

La întrebarea ce și-o pune: ce fac cetățenii? răspunde astfel:

Cei mai mulți caută să ajungă la ceya, anume:

Contele umblă să capete titlu de principe sau decorațiuni, baronul să fie consilier intim sau intendant, nabobul îmbogățit din mic întreprindător umblă după baronie, nobilul caută demnitatea de camarar, usurariul binemeritat nobilime, fișpanul aspirază după ordinul Sf. Stefan sau vre-o presidenție onorifică, vicespanul caută să fie consilier regeșc sau umblă după ordinul coronei de fer cl. III., deputatul cêrcă mandat nou, fișpănie, cale ferată vicinală, sfetnicie de bancă sau oficiu ministerial sau judecătoresc, ștreberul umblă să capete ori și ce, oficialul umblă după grația ministerială și înaintare, preutul dorește o rebonificare politico-biserică, profesorul și învățătorul înbunătățire de salar, bancarul caută întreprinderi cu venit, directorul de bancă și speculantul de bursă umblă după secrete de ale cabinetului și bietul alegător umblă să capete conform stării sale puține parale sau vin și dacă la de acesta nu ajunge, cel puțin o fele de rachiu.

Acesta este pe scurt cuprinsul cărții lui Tibad. Am marcat punctele principale ale ei, din cari se vede, că în ele se cuprinde de tot puțin nou. Aceleas date greșite și false, acleas le cunoșcem din diaristica magiară și din discursurile politice, de un șir lung da ani și cari totodată ne arată cât de fals judecă despre noi aceia, cari voiesc să contribuie a chiarifica situațiunea.

O constatăm această în general, lăsând pe de alte ori a ne ocupa în special cu unele puncte mai însemnate atinse în carte.

Cereri cu privire la cestiunea de naționalitate. Precum scim la inițiativa comitatului Cojocnei, 61 de municipii au înaintat dietei tot atâtea cereri, ca să se ia dispozițiuni legislative și administrative, pentru „înfrânarea agitațiunilor îndreptate contra statului și națiunii”. Comisiunea petiționară a dietei propune față de aceste, ca ele să se

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

§. 8.

De multe ori călătoriile încă ca o fățarie slujesc spre eșirea afară din țară, sau arată prilej spre a nu mai întorcerea înapoi, însă ca nu cumva cupre adecă sfātuirea despre lucrul acesta, acele delipsă călătorii să se impedece, care cineva sau în trebile sale, sau pentru neguțătorie trebuie să le facă slobod să lasă fiesce cărui în trebile sale precum în lăuntru în țară acar încătrău, așa și în țeri străine a călători, numai cât pentru ca de lipsă slobozenie la tisturile sale să se arete; cei ce se numera între ștatașul țerii, a cel ca să pôte merge în țară străină oblu dela curte trebuie să-și cêră slobozenie. Pruncilor domnilor mai înainte de a ajunge acea la vêrstă de douăzeci și opt de ani, slobozeni a merge în țară străină altmîntrinea nu se dă, fără când așa mare pricină, sau ocă vor arêta, care și dela curte în loc să va lăsa precum apoi ajungând acea vêtă, de acolo nu se vor opri. Țerani, cari vreau a călători din țară afară, după cum or fi cu lăcașurile sale, slobozenia spre acea sau dela guvernăție sau dela varmegie să

cêră, așiderea și negustorii ptru călătoriile neguțătorilor însă să-și scôtă pașuși pentru acetă nici împiedecare, nici zăbavă nu ebuie făcută.

§. 9.

Fiesce care din ceiați supuși, care pã hotărîta vreme acar pentrece altă trebă vreau a călători în țară străină, u în vre-o țară de a noastră ca aceea la care prieri străine pôte ajunge dîcînd așa: în Belgium, în a Talienescă, în Brizcovia, și în părțile șvăbesci să țin de Austria acestora de lipsă le este, ca să arete la tisturile sale, dară acelora spre acea precunice spre mutare, fără scirea și voința varmegii a da slobozenie slobodă nu va fi.

§. 1.

Tuturor nemeșilor și gusturilor, slobodă le este a călători în lăuntru țerii noastre cele de moșie precum le va fi voia fi că și dintre ceialți țereni unul ca acela, în varmegia acea, de care să ține vrea numai din loc într'altul a merge nu-i de lipsă ca pentru acela tisturile sale să-și cêră slobozenie. Eră îndatam vrea dintr'o varmegie într'alta, sau dintr'ra într'alta a merge, trebuie, ca pentru slobozetea de lipsă, la tisturile sale să se arete. Eră lui mai încolo pentru mutarea slujbajilor dintr'u într'altul, pentru această de lipsă este, ca fiesce de aceea să se fie,

ce în rîndul acesta la anul 1785. August 21 de zile prin patenș sau poruncit.

§. 11.

Ucenici, adecă feciori care-s la meșteșuguri, care în țerii noastre cele de moșie, din locuri străine au venit în lăuntru, a puté merge éră îndêrpt slobod va fi, însă așa, dacă prin cărțile sale cele de îndreptăți vor arêta, că ei sunt străini; ba încă și acei ucenici, sau feciori dela meșteșuguri, care în țerii noastre s'au născut, în ținuturile vecinilor noastre țeri, a umbla dîcînd așa a pribegi, slobozenie li se dă, numai cât de lipsă este, ca în cărțile sale cele de îndreptăți, acele ținuturi prin care vreau să-și croiască calea, totdeuna cu numele să se însemneze. Eră decumva ucenicii sau feciorii aceștia ar vrea să mêrgă în țară străină, sau în Belgium, în Brizgovia cea de sus, în țara Talienescă, sau în ținutul șvăbesc ce să ține de Austria, acestora tisturile sale, sau decătorii săi, fără scirea varmegii slobozenie spre aceea nu le pôte da. Eră acelora care să socotesc să mêrgă în țeri străine, de lipsă le este, ca să se arete la guvernăție, și deschilinită putere, sau avere pentru meșteșugurile sale să adevereze, despre care cu bună samă să se pôte aștepta, că ei pentru meșteșugurile sale cu hasnă vor călători.

(Va urma.)

predea guvernului, pentru-ca „să fie luate în considerare“.

Din Budapesta se scrie acum, că cercurile opoziționale din acest incident voiesc să provoace o dezbateră a cestiunii de naționalitate în dietă, ca dieta să ajungă la o înțelegere unanimă în privința acosta, și de altă parte, fiind-că la dezbateră acestor petiții va fi un nou guvern, opoziția voiesc a folosi ocaziunea, să fie orientată despre direcția, ce noul guvern are de gând să o urmeze în cestiunea de naționalitate.

Sărmanii părinți ai patriei, multă bătaie de cap le mai fac naționalitățile oropsite!

Revista politică.

Din Viena i-se raportază lui „Magyarország“ că Wekerle va convoca pe 28 l. c. n. casa deputaților și va anunța camerei demisiunea cabinetului, arătând totodată și motivele demisionării. După 28 Decembrie ședințele camerei se amână până la reconstruirea noului cabinet, ceea-ce probabil se va întâmpla înainte de încheierea vacanțelor de anul nou.

Prețutindenea a produs cea mai mare senzație atât de repede depărțarea din Viena a ministrilor și sosirea neașteptată în Budapesta a Maiestății Sale îndată după sărbători. Combinațiunile despre formarea noului cabinet n'au nici o importanță, deore-ce decideră definitivă e numai în mâna monarhului, care sosese Joi dimineața în 28 l. c. la Budapesta.

„Wiener A. Zeit.“ combină lista noului cabinet magiar astfel: Ministru-president și de interne: baronul Desideriu Bánffy; ministru de finanțe Ladislau Lukács, secretar de stat; ministru de justiție: Stefan Teleszky; ministru a latere: contele Andor Festetich; ministru de agricultură: Stefan Tisza; ministru de comerț Carol Hieronymi ministru de culte și instrucțiune publică: baronul Eötvös Lorand și ministru al Croației: Josipovich. — President al camerei: Desideriu Szilágyi tual Desideriu Perczel.

Organul opoziției croate „Agrarmer Tagblatt“, ocupându-se cu căderea cabinetului Wekerle, scrie între altele:

Dr. Wekerle lasă urmașului său o situațiune atât de desperată, cum nu se poate închipui. În Ungaria nu e vorba acum numai de o crasă ministerială, ci de o crasă parlamentară, care nu se mai poate evita. Majoritatea guvernamentală, care abia mai e capabilă de activitate, amenință, că decă va cădea cabinetul, ea va deveni minoritate.

Szilágyi și aderenții sei es din partid, și atunci numai un mijloc mai pôte fi pentru salvarea majorității: fusiunea fie cu disidenții, fie cu tabăra lui Apponyi. Dér nici una nici alta dintre partide nu vrea să audă a fi de o fusiune pe baza programului guvernului.

Situația în Ungaria e dară așa de grea, cum n'a mai fost nici-odată dela reînvierea erei constituționale. Dar deși suntem departe de a ne închina principiului de mortuis nihil nisi bene totuși trebuie sărecunoscem, că nu e numai Wekerle de vină, că moștenirea lui politică se află într'o stare atât de încurcată.

Fóia croată sfirșește: „In Ungaria nu se pot aștepta stări normale, decât atunci, când magiarii se vor pute împreteni cu gândul, ca reprezentanța poporului să nu fie numai unilaterală ci și nemagiarii să primescă în țără și în parlament locul, ce li-se cuvine, după proporția lor numerică.“

„Neue Freie Presse“ e de părere, că după ce legislațiunea a primit odată legile politice-religionare, e foarte probabil, că coróna, pentru păstrarea prestigiului său, va forma un nou cabinet, dar' la totă întâmplarea membrii din noul ministeriu vor aparține partidului liberal, și acesta pentru a preveni pericolele, ca ar fi împreunate cu schimbarea totală a sistemului.

„Fredenblatt“ e de credință, că situațiunea e foarte critică, și tocmai din cauza acesta datorința partidului liberal e, ca să țină mai mult, decât ori și când la olaltă. Nimenea nu pôte soci ceea-ce va decide Maiestatea Sa, dar' la totă întâmplarea datorința liberalilor e de a fi pacienți și de a-și continua misiunea lor și sub alți conducători.

Partidul liberal numără la activul său atâtea succese mari, că și de astădată-i va succede a-și împlini datorința. Neînțelegerile, prin cari s'a conturbat pe un moment încrederea dintre vor putea contribui la alterarea și sguduirea acesteia, și e sigur, că până când partidul liberal va fi strins unit, nimenea nu se pôte gândi la schimbarea sistemului actual în Ungaria.

Astfel vorbește organul domnului Kálnoky!

„Neues Wiener Tagblatt“ scrie: Wekerle trăește, cu toate acestea e mort. Sunt destule motive pentru compunerea unui nou cabinet, de și formarea acesta s'a amânat pe un orecare timp, ceea-ce în fapt nu schimbă întru nimic dimisiunea lui Wekerle.

Pertractarea procesului căpitanului Dreyfuss acusat, că a vândut acte secrete țerilor străine, a fost foarte agitată. În rândul ascultării martorilor s'a răpit mult timp cu luarea fasiunilor lui Berthlos, șeful secțiunii antropometrice a prefecturei polițiale. După ascultarea martorilor și-a rostit procurorul rechișitorul, accentuând, că faptul trădării de patrie e dovedit și astfel tribunalul să enuncie sentință aspră pentru ca să servescă cu exemplu înfiorătoriu fiecăruia. Lungul rechișitoriu concludă, că pe lângă luarea în considerare a unor împrejurări atenuante, în loc de pedepsă cu mörte ar fi să se enuncie asupra lui Dreyfuss deportațiunea pe viață.

După rostirea pledoarului tribunalul se retrage la 5 1/2 ore séra se aducă sentință. După consultare de cinci pătrare de órá a revenit în sală și a publicat următoarea sentință:

Tribunalul militar a pus membrilor săi următoarea întrebare: Vinovat e căpitanul Dreyfuss, sortat la statul maior, de faptul, că în 1894 a estradat unei puteri străine ori agentului aceleia un anumit număr de acte secrete, și prin acesta a dat puterii acesteia în mână mijlocul de a începe războiul contra Franței? La acesta întrebare s'a răspuns unanim cu da. Acusatul a trebuit deci declarat vinovat.

La auzul acestora în sală s'a produs mișcare și s'a strigat: Trăescă patria!

După aceea presidentul continuă: Tribunalul condamnă pe căpitanul Dreyfuss la deportațiune de fortărăța pe viață și la degradare militară.

Afară de aceea Dreyfuss suportă speșele procesului.

Din incidentul peregrinării diletanților sërbi din Belgrad la Budapesta, diarul „Politik“ din Praga publică o corespondență interesantă din Budapesta, de următorul sumariu:

De câte-ori hegemonia magiară a fost amenințată din partea Vienei, folosit de asemeni mijloce, pentru de a exercia o anumită presiune asupra cercurilor din Viena. Totdeauna arangiară manifestațiuni, cari să dovedescă, că nu numai magiarii, ci și celelalte naționalități din Ungaria sprijinesc politica partidei liberale dela armă. Când se făcu în primăvara anului curent, cu ocaziunea votării în camera magnaților asupra căsătoriei civile, manifestațiunea imosantă a poporului sërbesc în meetingul de protestare dela Carloveț, și toate semnele indicau, că în Viena se gândesc serios asupra acestei manifestațiuni —

Wekerle se grăbi de a slăbi această impresiune prin demonstrațiunea sërbo-croată în favorul politice sale.

Li succese a îndupleca pe ministru-previous sërbesc, pe slăbănogul și ușuratecul Nicolajevici ca să se pronunțe în contra mișcării sërabilor față cu legile matrimoniale ungurești, și să desmintă ori ce solidaritate națională a sërabilor de dincóce și de dincolo de Sava. Luând apoi încă și demonstrațiunea croată, visita deputaților croați în Budapesta, ușor se pôte explica credința, ce se înrădăcinase în cercurile din Viena, că sërbo-croații acceptă fără opoziție magiarizarea.

Chiar și acum, când din cauza sancționării legilor privitoare la căsătoria civilă, există o crasă ministerială latentă și căderea ministeriului Wekerle este afară de ori ce îndoială, domni magiar arangiază o asemenea demonstrațiune, pentru de a face să se credă, că cu toate că existența națională a sërabilor este serios amenințată prin legile căsătoriei civile, totuși acestia aduc magiarilor cele mai eclatante omagii de simpatie. De present adecă se află în Budapesta un anumit număr de membri ai reuniunilor de cântări din Belgrad și ai societății teatrale, pentru de a înscena o nouă serbare de înfrățire Sërbi sunt grămădiți cu ovațiuni și lingușiri și aceste manifestațiuni de dragoste magiară au menirea de a face să se uite șovinismul, cu care se duce în deplinire magiarizarea poporului sërbesc din Ungaria.

De sigur întréga pressă sərbescă independentă va condamna în modul cel mai energetic această demonstrațiune neoportună a unor bărbați vani și puțin politici, însă momentul demonstrațiunea și a ajuns scopul, și le dá domnilor magiar privilegiul de a dovedi orbi et urbi, că numai căți va conducători sërbi malconțenți fac opozițiune politice lor.

Cu această ocaziune atragem atențiunea diarului „Egyetértés“ al lui Francisc Kossuth. În același numer, în care acesta se espectorează cu un articol pompos de salutare pentru poporul erou înfrățit sərbesc, care în timpurile trecute a luptat alături cu magiarii pentru libertate, (sërbi totdeauna au luptat cu Habsburgii în contra Rákocziilor, Tökölilor și Bethlenilor) — totodată se bucură nespun, că în fine prin sancționarea legilor pentru căsătoria civilă, a cădut cea din urmă ștăvilă, care se mai opunea contopirei popórelor din Ungaria într'un corp homogen: adecă a magiarisării.

Colinde.

(Din Brad.)

I.

Greu fi de-adurmit
Joi, Domnului Dóme!*)
Domnul Dumneșeu.
In d'undă de mare
Și nu mi se pute-re
Póte de ascepta
Până mi-ș vinia
Puiu de rândunia
Cum mi-ș vinia
Jos se slobođia
In d'undă de mare
Și mi-ș d'apuca-re
Apă n'tre-aripióre
Cum mi apuca
Sus cu ea sbura.
Supra Domnului
Și mi l roura
Pe sfântu-i obraz
Pe d'alba-i peliță
Pe sfânta credință.
Și nu mi-ș mai póte
Póte d'ascepta
Până mi-ș vinia
Puiu de porumbaș
Cum mi-ș venia
Jos se slobođia,
In d'undă de mare
Și mi-ș d'apuca-re

Apă n'tre aripióre
Cum mi d'apuca
Sus cu ea sbura
Supra Domnului
Și mi-l roura
Pe sfântu-i obraz
Pe dalba-i peliță
Pe sânt-ai credință.
Și nu mi-ș se m'puté
Póte de-ascepta
Până mi-ș venia
Dalba-i fecioriță.
Cum mi-ș venia
Jos se slobođia
In d'ungă de mare
Și mi-ș d'apuca
Tulnecaș de mare
Cum 'mi d'apuca
Sus cu el sbura
Supra domnului
La cap se punea
Și mi-ș tulneca
De se resuna
Ceriul și pământul
Patru părți din lume
Domn se descepta
Domnu-i Dumneșeu
Din graiu ti grăia
Dalba feciorița
Firea-i d'alduita,
N'am fost adurmit
C'am fost ascultând
Sfaturi ingeresci

In cote, în genunchi
La lumini aprinse
Și la mese întinse.
Noi se veselim
D'albei sănătate
La gazde de tóte
II.
Ce mirelu-mi tinerel
Joi flori d'albe, ler de măr
Mirel' calu-și poteovesce,
De grea cale și-l gâtesce
Sus pe murg 'ncăleacă
Sus la munții Mistrului
Pe pământul Turcului
La fetele Grecului
Grăf fata din polată
Ce-și calu asudat
Asudat și spumegat?
Taci fată nu mē-neca
Că eu de m'oi mânia
Calu-n pinteni străngel'oiu,
Sus la tine sári-oiu,
Cosifa tăiași-oiu
Și oi pune 'n turnurele
Ca s'o bată vânturile
Ca pe mirel' gândurile
Serbători după Crăciun,
Atunci-i vremea junilor
Și măriul fetelor
Sē-mi fie vesel mirele.
(Va urma.)

In ședința din 10 l. c. v. a senatului român, dl Sturdza vorbind și în cestiunea națională caută a dovedi, că guvernării actuali nu pot înțelege cestiunea națională, fiind că le lipsește simțământul național pe acest straniu tărîm. Oratorul se estinde și repetă toate argumentele pe care le-a produs anul trecut în senat și în urmă în intruniri publice.

D. Dimitrie Sturdza întréba, dacă guvernul nu face nimic într'o cestiune atât de vitală? Se dice, că noi, ridicând cestiunea națională, ne depărțăm de putere; dacă este așa, de ce ne acușăm, că întrebuintăm această cestiune ca armă de partid? Ne obiectați că nu avem dreptul de a interveni în afacerile interioare ale unui stat străin; așa este în timpuri normale: dar ceea ce se petrece cu românii din Ungaria este mai mult decât anormal. În asemenea casuri nu ne putem mărgrini în frase platonice și pline de duplicitate ca frasa lui Gambeta reproducă în cameră de d. Nicu Filipescu. În momente grave ca acele, prin care trec frații noștri, principiul de neintervențiune nu se mai póte respecta. Dovadă este că, pe când în alte parlamente previouse detrage cuvântul la mandatarii națiunei, cari vorbesc de asemenea cestiuni, la noi nici un pre-

*) La fie-care rând se repetă: „Joi Domnului Dóme“.

ședinte n'ar putea să oprască pe vr'un senator sau pe vr'un deputat de a vorbi de cestiunea națională, cu toate că ea se referă la supuși ai statului ungar. S'a știu, că ridicarea cestiunii este inoportună; trebuie ore să așteptăm ziua, în care o treime din numărul nostru va fi magiarizat?

Ați recunoscut, că este pericol pentru românism; apoi dacă este pericol, este și timpul de a ne lupta.

Oratorul se miră, cum un bărbat de stat român poate să nu înțeleagă o cestiune, de care atârna existența noastră; dacă români din Transilvania vor peri ca națiune, și noi din România liberă vom fi în primejdie de a dispărea Cestiunea națională există, exclamă d. Sturdza. Ea este urgentă! Ea nu se poate înconjura, nici eluda, precum voiesce a o face guvernul Vedeți ce se petrece o dincolo de munți! Românii sunt aruncați în temnițe, drepturile lor seculare sunt nesocotite, ei sunt supuși unor legiuri speciale și nedrepte, copiii lor se magiarizează prin toate mijlocele. Ce este de făcut?

Înainte de toate noi nu trebuie să înălbătim pe unguri prin o atitudine indiferentă. Trebuie să se știe; că prietenie între România și Ungaria nu poate să fie, până când magarii nu-și vor schimba purtarea față cu compatrioții lor români. S'a știu de d. Carp, că nu e bine să deștepăm la români din Ungaria speranțe iluzorii. Cum? Trebuie ore să disperăm de sorțea lor și prin acesta să le răpim bărbăția în lupta eroică, pe care o duc?

O bună înțelegere cu Ungurii nu este cu putință decât atunci când cestiunea națională va fi pusă pe calea dreptății. Turburătorii păcii, dușmanii triplei alianțe sunt acei, cari fac imposibilă o asemenea înțelegere. Politica de mână liberă nu este menită decât a arunca praf în ochii inimii; pe cât timp vom avea minte pentru a ne gândi, inimă pentru a simți, cestiunea națională va fi cestiunea de competență pentru România. Dar pentru aceasta, trebuie să putem lucra liberi la noi acasă; constituțiunea și sistemul parlamentar trebuie să fie respectate și sincer aplicate, ceea-ce nu este în momentul de față. D. Sturdza termină propunând un amendament sau mai bine un fel de contra-proiect de adresă, prin care se cer Suveranului libertatea electorală și restabilirea drepturilor constituționale.

Noutăți.

Personal. Escel Sa I. P. S. D. arhiep. și metropolit Miron Romanul cu trenul de ieri s'era a plecat la Budapesta în unele afaceri de interes public, de unde probabil se va înturna pe la începutul săptămânii viitoare.

Prelegere publică. Duminecă în 18/30 l. c. va ține dl Dr. Vasile Saftu, profesor seminarial, în localul societății române de lectură, (strada Baier Nr. 1) la 4 și jum. ore d. a. a IV-a conferință, despre „Pessimism“, la care inteligența română se invită cu toată onoarea.

2000 noi oficeri de rezervă. O telegramă din Viena anunță, că Măgistrul oficial al armatei, ce va apărea peste câteva zile, va publica numirea a două mii oficeri de rezervă și mai multe înaintări în armată.

Biserica jefuită. Se scrie din Segsard, că în 20 l. c. noaptea hoși necunoscuți au intrat în biserica nouă catolică de acolo cu chei false și au luat o mulțime de icoane prețioase, sfeșnice de argint și mai multe obiecte de valoare, pe cum și banii, aflați în nișe picse dela altar. Suma însă nu se știe, deoarece banii au fost puși nenumerăți. — După o scire mai nouă fapta a fost săvârșită de un singur hoț, care s'a descoperit în persoana unui băiat vagabund de — 15 ani cu numele Francisc Dinzer. După mărturisirile lui, suma banilor a fost numai de

10 fl. cari i-a cheltuit, celelalte obiecte furate s'au aflat încă la dânsul.

Condamnarea pentru spionaj. Se scrie din Paris cu data de 21 Decembrie: fo tul locotenent de cavalerie prusian Schnebek, arestat nu de mult sub inculpare de spionaj, a fost judecat. A fost recunoscut culpabil de a fi divulgat documente privitoare la așezarea teritoriului francez. A fost condamnat la maximum de pedepsă: 5 ani închisore și 5000 franci amendă.

Monumente și comori antice. Se scrie, că în hotarul comunei Sân-Mihail, cale de ¼ ora dela Turda, s'a descoperit o mulțime de cociuguri și cripte vechi, în cari s'au aflat felurite vase și bani din timpuri antice. Se crede, că acestea ar fi una dintre comorile mult căutate ale împăratului dac Decebal, care aci a avut ultima luptă cu împăratul Traian.

Iupiter în întreaga sa strălucire. Panetul Iupiter, care se învârte în jurul osiei pământului, ieri, în 23 l. c. n. a ajuns în cea mai mare apropiere de pământul nostru. Din local acesta el a putut să-și desvâlve cea mai desvârșită putere a luminei sale. În această zi Iupiter răsare la orele 4 și 2 minute, la miezul nopții își ajunge punctul culminațiunii și ca apoi diminuează la 7 ore apune în partea vestică a orizontului. Patru din lunile sale se pot vedea și cu un telescop mai simplu, a cincina lună însă în regiunile noastre nu se poate vedea nici cu cel mai perfect ochian.

Recolta cerealelor în Rusia. După evaluările publicate în 1895 a fost o mijlocă bună. Recolta secării a dat 137,934 000 cetverțe, a grâului 47.400,000; cifrele sunt superioare mijlociei celor cinci ani din urmă. Recolta tutunului s'a ridicat la 4 133.426 puzi contra 4.057.707 puzi în 1893.

Cafea sau rachiul. D. A. C. Coza a făcut în cameră o propunere foarte bună, pe care scrie „Adevărul“, sperăm s'o vedem cât mai curând pusă în aplicare: de a se înlocui rachiul, care se dă diminueza soldaților prin cafea.

Acastă înlocuire s'a făcut în armata belgiană și ea a dat cele mai bune rezultate. De asemenea, în mai multe fabrici din Belgia și din nordul Franței s'a introdus cafeaua și s'a împiedicat pe cât a fost cu putință, usagiul beuturilor alcoolice.

Acest obicei s'a început astăzi să se întindă și printre lucrătorii agricoli din țările occidentale.

Nu există o idee mai greșită ca aceea de a crede, că alcoolul mărește puterea de muncă și înviorază pe muncitor. Rachiul escită pentru un moment, dar escitarea asta e urmată de o mare moleșală și de o scădere foarte simțită a puterii de muncă.

Cafeaua însă e un stimulent admirabil. Ea împiedică pierderea căldurii corpului, escită moderat puterea nervoasă, dă putere mușchilor și vioiciune inteligenței.

O dată cafeaua introdusă în casărmile noastre e probabil, că usagiul ei va pătrunde și pe la sate, spre binele populației rurale. Mai cu seamă la uoi, unde țeranul se hrănește așa de prost, cafeaua va fi binevenită. Ea va îndeplini până la ore care punct lipsa unei alimentații bune și va mōdera puțin alcoolismul, acest miserabil producătoriu de viții, de crime și de sărăcie

Invitare la producțiunea și petrecerea colegială arangiată de societatea sodalilor români din Brașor ce se va ținea Duminecă în 25 Decembrie st. v. 1894, ziua de Crăciun, în sala Hotelului Central „Nr. 1.“ începutul la 7 ore s'era. După producțiune urmază dans. Intrarea de persoană 60 cr. v. a.

Program:

1. Muzică.
2. „Vino lele“ de I. Vidu, executat de corul sodalilor.
3. Declamațiune, sodalul I. Furnică.
4. Muzică.
5. „Terzet“ cu acompaniament de flaută, de sodalii A. Precup, G. Popovici N. Bales și M. Gal.
6. Declamațiune, sodalul C. Sibian.
7. „Taci bărbate“, de I. Vidu, Corul sodalilor.

8. Muzică.

9. Declamațiune, sodalul A. Suciu.

„Un leu și un zlot“ comedie într'un act de C. R. Rossetti.

După producțiune urmază dans.

Necrolog. Subscriși cu inima frântă de durere anunță, că preaiubitul fiu, soț, tată, frate, unchiu, cumnat și consingean *Ilie Căpușan*, paroch gr.-or. rom. în Mociu, care după ce a servit la altarul bisericeii cu credință în decurs de 7 ani, a răpusat în Domnul la 10 Decembrie a. c. la 9 ore sara, în etate de 35 ani, în urma unui morb repentin de aprindere de plămâni, fiind provădit cu sfințele Taine.

Rămășițele pământesci s'au înmormântat Luni în 12/24 l. c. la 1 ora după prânziu în cimitierul bisericeii. Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată! Mociu, în 11/23 Decembrie 1894. Văd. Maria Căpușan ca mamă, Veronica Căpușan n. Moldovan ca soție, Ana, Maria și Ioan ca prunci, Georgiu Căpușan ca frate, Maria Căpușan m. Mihail Mera ca soră, V. Bulzan paroch în Fehetău, S. Ciuca paroch în Apahida, I. Moldovan paroch în Ortiteag, M. Mera călătoriu în Cluș, G. Todoruțiu paroch în Butene, P. Moldovan proprietar în Colata mare, ca cumnați. A. Ciuca preutesă, S. Moldovan preutesă, I. Căpușan ca cumnate.

Recenziunea unei cărți școlare.

Limba română, Ființa, originea, rudeniile și istoria ei, de Virgil Onișiu, directorul gimnaziului român din Brașov.

Acastă carte e menită a servi ca manual de învețământ în cl. IV gimn. Autorul își împarte materialul în două părți în partea I. vorbește despre ființa și rude niile limbei române, în partea II. despre originea și istoria ei.

Cuprinsul părții I. e următoriu: Noțiunea limbei și a lingvisticeii comparative (§. 1) Intinderea geografică a limbei române (§. 2). Noțiunea „dialect“, dialectele limbei române, probe despre ele și diferențele fonetice, morfologice și lexicale (§. 3—§. 8). Unitatea limbei române (§. 9). Noțiunea înrudirei limbilor și însușirile comune ale limbilor neolatine (§. 10—11). Noțiunile: Limbi romanice, limbă literară și poporană (§. 12 și 13). Originea, timpul, modul formării limbilor romanice (§. 14 și 15). Originea limbei latine (§. 16). Indogermanii cei preistorici (§. 17), gruparea limbilor (§. 18).

Cuprinsul părții II este: Originea limbei române și primele urme de limba dacolatina (§. 1). Viața limbei române după an. 274 (§. 2). Primele urme de limba română nescă în Mesia (§. 3). Intrurirea slavă asupra limbei daco-române (§. 4) *Limba română* dela 1300—1650 (§. 5). Originea limbei literare române (§. 6). §. 7 conține probe pentru §. 6), Grafia veche română (§. 8) și probe pentru acesta în §. 9. Introducerea grafiei latine (§. 10) și probă despre grafia civilă (§. 11). Probă despre ortografia etimologică (§. 12). Limba română în sec. XVIII și XIX (§. 13). Inchieiere (§. 14).

Dacă cetesce cineva această carte și esaminează cu atențiunea cuprinsul ei, trebuie să recunoască, că autorul a știut să-l culgă cu multă măiestrie. Meritul este cu atât mai mare, cu cât în starea actuală a literaturii noastre școlare lucrul acesta e împreunat cu foarte multe greutăți. Într'adevăr n'a rămas afară — după părerea mea — nici o idee esențială din cele ce privesc ființa, originea, rudeniile și istoria limbei nostre, ér de altă parte nu se ivesc cestiuni secundare de mai puțină importanță, cari ar fi putut să încurce capetele elevilor îngreunând legătura logică, — lucrul cel mai de competență în ori care carte și cu deosebire într'o carte de școlă. Vorba românului: Nici prea mult, nici prea puțin, cuprinsul cărții este foarte potrivit și cu importanța obiectului și cu capabilitatea școlarelor.

La împărțirea și arangierea materialului autorul s'a folosit de un metod cât se poate de simplu și de ușor. Vorbesce mai întâiu despre limbă, apoi despre lingvistica comparativă, despre dialect, despre deosebiri fonetice, morfologice etc., și câte și mai câte noțiuni nouă necunoscute elevilor, pe cari le esplică foarte bine, fără să se folosescă nici macar o singură dată de „definițiuni“ grele

și sarbede, — o bōlă de altmintrelea, care o găsim și astăzi la mulți dintre autorii nostri de cărți școlare. Nu iai o carte în mână, să nu veți la începutul ș-lui înainte de a mai pomeni vre-un exemplu: „Numim perseveranță aceea lege, în puterea căreia etc.“. Las că „în puterea căreia“ e un idiotism german neromănesc (kraft dessen), dar de altă parte nu e permis, ca într'o carte de școlă să premergă exemplele regula și preste tot sunt nepedagogice definițiunile greșite, cari îmbată chiar și capul omenilor de știință. Am simțit o adevărată plăcere, când am cetit la dl Onișiu: „Cea mai caracteristică aștețescă a unui popor, fie el cât de răspândit sau cât de concentrat, este limba lui, — limba, adică acel complex de sunete articulate, prin cari omul își exprimă cugetările, simțimentele și vrerile sale pentru ca se le cunoscă și alții“. (P. I. pag. 7.) — La pag. 10: „Dacă deosebirile acestea (nu aceste) între graiurile aceleiași limbi sunt atât de numărătoare și însemnate, încât graiul se presintă cu totul deosebit la auz și foarte anevoios de înțeles, atunci acel graiu particular din imperiul unei limbi se numesce dialect“, etc. Pretutindenea premerge exemplele, apoi urmază esplicarea noțiunii într'un stil simplu, ușor, precis, clar și cât se poate de plăcut.

Dacă dl Onișiu a urmărit numai scopul „instructiv“, adică de a da elevilor noțiunile de competență despre ființa, originea, rudeniile și istoria limbei române, atunci cartea sa și după cuprins și după formă întrunesc toate condițiunile recerute pentru realizarea lui. De aceea sunt și eu de părerea „omului de școlă și a românului cu carte“ Dr. I. A. din Nr. 238 al „Tribunei“, că cartea dlui Onișiu merită, să fie cetită și studiată nu numai de elevi, dar și de omeni mari.

Nu mă îndoiesc însă, că dl Onișiu a urmărit și scopul „educativ“, adică de a face pe elevi, să-și iubescă și mai mult limba lor limba mult cercatului nostru popor român. Să me este, dacă-i spun, încă — după părerea mea — în această privință n'a făcut tocmai destul. Putea ici colea, se înțelege unde permite subiectul ș-lui, să părăsescă stilul didactic și să scrie și mai cu căldură, ca să deștepte sentimente în elevi. Așa d. e. la § 11 p. I, unde vorbește de înrudirile limbilor neolatine, mi-ar fi plăcut, să transpire într'un mod fin simpatia naturală isvorită din asemănarea limbilor între aceste popore, la § 2 din partea a II-a, unde vorbește despre invasiunile ordelor barbare, să transpire și mai tare sentimentul de iubire față cu strămoșii nostri, cari au îndurat atâtea nevoi și necasuri, și sentimentul de încredere în puterea de conservare a națiunii romănesce; ér la urmă de tot, după-ce își exprimă recunoștința față cu literații nostri, să fi făcut un § separat, în care să fi spus apriat datorința, ce rezultă pentru fie-care elev față cu limba maternă.

Se înțelege, că acest scop „educativ“ — care merită cu deosebire astăzi rangul întâiu, — îl poate ajunge profesorul „propunător“ și cu graiul viu, fără de a mai sta scris în carte. Sunt sigur, că dl Onișiu a făcut-o și o face; și n'o uite nici alți profesori, cari se vor folosi de cartea dânsului în școlă.

Astfel înarmat: Cu o inimă caldă și cu o iubire înflăcărată către limba sa maternă, cu cunoscințele filologice cuprinse în cartea dlui Onișiu, un elev, care a absolvat clasa a IV a gimnazială, este un elev de model în ce privește studiul limbei române. Dea Dumnezeu, să avem cât de mulți!!

Sibiu, 1 Decembrie n. 1894.

Din („Transilvania“.)

Dr. V. S.

Bibliografie.

A apărut: „Biserica ortodoxă română“ Nr. 9 cu următoriu sumariu:

„Introducerea în Procanon“. — „Cuvinte de Petru Maior în Procanon“. — „Istoria bisericească a lui Teodoret“. — „Creștinismul în timpul lui Dioclițian și Constantin cel Mare“. — „Istoria canonului noului testament în timpurile reformațiunii încōce“. — „Predica la Sf. ierach Nicolae“. — „Predica la sf. Spiridon“. — „Donățiuni.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIIU.

A eșit de sub presă:

[224] 9

CALENDARIU
pe anul comun dela Christos
1895.

Anul al patruzeci și patrulea

Prețul unui exemplariu legat **30 cr.**, pentru vândători nelegat **23 cr.** v. a. și legat **25 cr.** v. a.

CUPRINSUL:

Cronologie. — Calendariul (julian și gregorian, cu însemnarea exactă a Evangeliilor și glaurilor de peste an). — Pătrările lunilor. — Genealogia casei domnitoare austriace. — Regenții europeni. — Serviciul postal și telegrafic. — Conspicuitățile săptămânilor. — Taca de timbru pentru polițe și documente. — Tabela pentru calcularea intereselor.

Sematismul

bisericii ortodoxe orientale române din Ungaria și Transilvania, cuprindând și pe protopresbiterii administratorii protopresbiterali, parochii și învățătorii cu comunele bisericesti din archidieceasa după noua arondare a protopresbiteratelor.

Ierarhii metropoliilor învecinate din Austro-Ungaria.

Evidență pentru oficiile parohiale și protopresbiterale. — Partea literară: Din Africa centrală. — Anecdote.

Însemnarea târgurilor după alfabet, după luni și zile. — Anunțuri.

Administrațiunea tipografiei archidiececane în Sibiu.

Turnătoria de clopote și de metal a lui
Antoniou Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădate cu adjuștări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adjuștare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[17] 46—52

Preș-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobrie 1894.

Budapesta — Predeal											
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tr. de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	
10.—	8.05	—	—	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	1.55	7.20	6.25
8.25	2.10	2.50	6.—	9.15	Budapesta	↑	5.50	7.25	7.—	1.50	8.1.
11.24	4.07	6.23	9.05	11.12	Szolnok	↑	2.30	5.23	3.50	11.46	4.56
1.35	5.46	9.29	11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.21	10.05	2.24
3.46	7.08	—	1.50	2.12	Oradea-mare	pl. sos.	—	2.25	11.04	8.43	12.23
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	↑	↑	—	2.18	10.44	8.38	11.41
4.39	7.43	1.02	3.03	2.49	Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07	8.13	11.07
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	Rév	↑	—	1.26	9.30	7.47	10.32
5.45	—	2.50	4.07	—	Bratca	↑	—	—	9.10	—	13.13
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	Ciucia	↑	5.40	12.47	8.31	7.08	9.41
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.52	12.17	7.53	6.39	9.02
8.05	—	6.13	6.24	—	Ghîrbău	↑	2.55	—	6.53	—	8.05
8.32	10.37	7.03	6.59	5.55	Cluș.	pl. sos.	2.—	11.01	6.14	5.25	7.30
8.49	11.10	—	8.40	6.11	Apahida	↑	—	10.45	5.45	4.48	6.47
9.06	11.32	—	9.08	6.27	Ghîriș	↑	—	—	5.18	4.23	6.29
10.08	12.50	—	10.40	7.27	Cucerdea	↑	—	9.23	3.53	3.—	5.21
10.37	1.25	—	11.25	7.50	Ujóra	↑	—	8.53	3.06	2.20	4.47
10.59	1.43	—	11.54	—	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.48	2.—	4.31
11.07	1.52	—	12.04	—	Aiud	↑	—	—	2.40	1.51	4.25
11.31	2.18	—	12.34	8.17	Teiuș.	pl. sos.	—	8.23	2.11	1.23	4.04
11.48	2.40	—	1.—	8.33	↑	↑	—	8.06	1.45	12.54	3.42
12.25	—	—	1.40	8.38	Crăciunel	↑	—	7.59	1.10	—	2.49
12.50	—	—	2.17	—	Blaș	↑	—	—	12.39	—	2.27
1.04	—	—	2.35	9.09	Micăsasa	↑	—	7.30	12.24	—	2.13
1.35	—	—	3.14	—	Copșa-mică	pl. sos.	—	—	11.48	—	1.39
1.50	—	—	3.34	9.42	Mediaș	↑	—	6.56	11.29	—	1.18
2.18	—	—	3.49	9.44	Elisabetopole	↑	—	6.54	11.14	—	1.01
2.32	—	—	4.11	9.59	Sighișoara	↑	—	6.41	10.55	—	12.46
3.04	—	—	4.48	10.22	Hașfalău	↑	—	6.20	10.21	—	12.16
3.39	—	—	5.27	10.51	Homorod	↑	—	5.53	9.42	—	11.39
4.01	—	—	6.10	11.12	Ágostonfalva	↑	—	5.33	9.13	—	11.17
5.26	—	—	7.50	12.26	Porumbacii intr.	↑	—	4.27	7.45	—	10.02
6.03	—	—	8.30	12.58	Cărtișoara	↑	—	3.53	7.01	—	9.22
6.40	—	—	9.03	1.15	Arpasul inf.	↑	—	3.37	6.35	—	8.57
7.16	—	—	9.38	1.34	Viștea inf.	↑	—	3.16	5.58	—	8.23
8.—	—	—	10.25	2.09	Beșimbav	↑	—	2.45	5.08	—	7.43
—	11.—	—	—	2.19	Sâmbăa inf.	pl. sos.	—	7.0	2.18	—	10.37
—	12.26	—	—	3.01	Făgăraș	↑	—	6.—	1.42	—	9.57
—	1.11	—	—	3.31	—	↑	—	5.—	1.12	—	9.30
—	8.45	—	—	9.15	București	pl. sos.	—	7.45	—	4.40	8.50

Budapesta — Arad — Teiuș										
Tren mist	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren mist
—	—	8.05	1.55	10.—	pl. Viena	sos.	—	—	—	—
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37	Budapesta	↑	7.35	1.20	6.30	—
9.10	8.42	3.55	6.55	6.10	Szolnok	↑	4.18	11.15	2.45	9.30
—	—	—	—	—	Arad	pl. sos.	11.30	8.20	9.45	5.13
2.30	—	4.30	7.05	6.35	Glogovaț	↑	11.—	8.10	8.55	—
2.44	—	4.42	—	6.46	Gyrok	↑	10.48	—	8.44	—
3.15	—	5.03	—	7.07	Pauliș	↑	10.25	—	8.20	—
3.32	—	5.14	—	7.18	Radna-Lipova	↑	10.11	—	8.08	—
3.58	—	5.32	7.50	7.35	Conop	↑	9.58	7.29	7.56	—
4.30	—	5.56	—	7.58	Bérbaza	↑	9.25	—	7.24	—
4.50	—	6.12	—	8.14	Soborșin	↑	9.09	—	7.07	—
5.40	—	7.—	8.51	8.56	Zam	↑	8.21	6.33	6.26	—
—	—	7.28	9.10	9.24	Gurasada	↑	7.45	6.07	5.49	—
—	—	7.54	—	9.50	Ilia	↑	7.18	—	5.19	—
—	—	8.10	9.34	10.06	Branicica	↑	7.08	5.44	5.08	—
—	—	8.28	—	10.24	Deva	↑	6.44	—	4.42	—
—	4.47	8.54	10.—	10.50	Simeria (Piski)	↑	6.20	5.17	4.18	11.32
—	5.04	9.08	10.11	11.04	Orăștia	↑	6.05	5.05	3.59	11.16
—	6.10	10.06	10.37	11.43	Șibot	↑	5.09	4.40	3.18	10.37
—	6.39	10.29	—	12.06	Vințul de jos	↑	4.44	—	2.56	9.39
—	7.11	10.53	—	12.30	Alba-Iulia	↑	4.22	—	2.32	9.12
—	7.28	11.07	11.17	12.44	Teiuș	pl. sos.	4.04	3.59	2.14	8.53
—	8.13	11.54	11.40	1.20	—	—	3.19	3.36	1.35	8.11

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova										
Orient. Espres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren mixt	Tren de persoane	Tren de persoane	Orient. Espres	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20	7.05
1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	Budapesta	↑	6.30	10.20	2.10	1.25
6.39	5.25	7.54	4.59	—	Timișoara	pl. sos.	9.20	—	8.55	7.50
6.47	6.15	8.02	5.52	—	Caransebeș	↑	8.28	7.13	8.49	7.42
—	9.33	10.25	9.10	—	Băile Herculane	↑	5.39	4.05	—	5.39
11.05	—	12.28	11.47	—	Verciorova	↑	3.02	—	4.35	3.21
11.45	—	1.20	1.19	—	București	↑	1.—	—	3.40	2.10
10.55	—	11.40	6.25	—	—	—	11.25	—	7.10	5.50

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.										
—	2.25	8.10	3.11	8.58	Cucerdea	↑	7.41	2.36	8.31	1.18
—	3.14	8.51	3.52	9.39	Ludoș	↑	7.03	1.58	7.43	12.32
—	5.07	10.27	5.26	11.11	Oșorheiu	↑	5.30	12.25	5.50	10.35
—	5.50	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	↑	5.18	9.35	5.05	—
—	7.25	12.15	7.15	—	—	—	3.50	8.—	3.22	—

Simeria (Piski) — Hunedóra										
Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară
6.15	11.35	4.25	9.43	—	Simeria	↑	5.25	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.01	—	Cerna	↑	5.09	10.05	2.54	8.1
7.13	12.20	5.23	10.25	—	Hunedóra	↑	4.45	9.38	2.30	7.45

Brașov — Chezdi-Oșorheiu										
4.50	8.50	—	3.10	Brașov	↑	8.19	1.50	—	—	7.20
5.36	9.33	—	3.43	Prejmăr	↑	7.41	1.20	—	—	6.42
6.49	10.46	—	4.35	Sepeși-S. Georgiu	↑	6.35	12.29	—	—	5.6
8.33	12.40	—	5.55	Covasna	↑	4.55	11.13	—	—	3.51
9.19	1.26	—	6.32	Kezdi-Oșorheiu	↑	4.—	10.30	—	—	2.45

Murăș-Ludoș — Bistrița										
4.—	9.10	—	4.20	Murăș-Ludoș	↑	6.46	7.21	—	—	—
7.07	1.01	—	—	Țaga-Budatelic	↑	—	4.15	—	—	—
9.59	4.55	—	—	Bistrița	↑	—	1.16	—	—	—